IR-RABA’ HADD TAL-GHID (2017) IL-MAGHMUDIJA DON KBIR

Contributed by Frans Galea
Friday, 05 May 2017

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd tal-Ghid (2017) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Ma tistax tifred il-Mag'mudija mill-Misteru
enormi tal-G'id. Mhux ta’ b’xejn li
l-Knisja titlob li fil-lejl tal-G'id jkollna mag'mudijiet u nfatti l-Knisja
Primittiva ma kinitx tg'ammed 'lief darba fis-sena fil-Velja Paskwali. G'ax a'na nifhmu li l-G'id huwa d-da'la
fil-mewt ta’ Kristu mg'obbi bil-bniedem il-qadim tad-dnub tag'na, u l-Qawmien
tieg'U g'al-&ajja did, &ajja ta’ Dejjem fejn il-mewt m’g'andha l-ebda
setg'a. Kristu baqqan fil-blat passa!!,
biex a'na nkunu nistg'u ng'addu minnu permezz tal-Mag'mudija. G'ax anke l-Mag'mudija hija Mewt u Qawmien
g'al &ajja bla tmiem.

A'na lkoll nitwieldu bil-bniedem il-qadim,
il-bniedem li hu Adam, mi!bud lejn id-dnub.
In-natura ta’ dan il-bniedem li nitwieldu bih hi li jekk 'a!a ma
a''adhielux, hu ma jit'ajjarx g'aliha, imma malli tag'millu li!i u tg'idlu:
“Jaqbillek ma tersaqx lejn din il-'a!a g'ax mhux sewwa”, balle , mill-ewwel
ti!ih il-kilba g'aliha! Dan esperimentajnieh
ilkoll. Dan il-bniedem hemm b|onn li
jmut. Kif se jmut? Fl-ilma tal-Mag'mudija, mg'arraq hemm. Kif Kristu miet fuq is-Salib, il-bniedem
tad-dnub imut fil-vaska battesimali.
Imma waqt li jkun hemm katavru f’wi l-ilma, jqum bniedem !did,
il-bniedem rebbie' fuq il-mewt, mhux bis-sa''a tieg'u imma bil-merti li reba'
g'alih Kristu bl-ubbidjenza tieg'u.
Il-Mag'mudija ti aralna dak li g'amel Kristu g'alina fil-Misteru
tal-G'id.

Imma, a'na nistaqsu, g'aliex anke jekk ir ivejna
l-Mag'mudija, a'na xorta g'adna ta't is-setg'a tal-qadim, tal-!ibda lejn
id-dnub, donnu li s-sagrament kien bla effett fuqna? G'aliex il-bniedem il-qadim tag'na g'adu 'aj,
u kif! Din il-mistoqsija lanqas kienu jo'olmu li jag'mluha l-Insara tal-ewwel
sekli. G'aliex? G'ax il-Mag'mudija kienet tkun l-a''ar azzjoni
wara mixja twila ta’ konver|joni, billi
huma kienu jitg'ammdu ta’ kbar.
Il-Mag'mudija kienet tikkonferma, tissi!illa, dak li !a beda je|isti. Kienet tkun l-a''ar mument epokali fil-'ajja
tal-individwu. Tassew li l-bniedem
il-qadim, ma'qur u msawwat minn 'afna kateke|i u Kelma ta’ Alla, kien imut
fis-sagrament. Isimg'u xi jg'id San

iprijanu li tg'ammed fis-sena 246 A.D.: “Jien in|ilt fl-ilmijiet tal-'ajja u
twelidt mill-!did, sirt bniedem !did.
Id-dubji kollha li kelli g'ebu.
Issa stajt nara dak li qabel kien mo'bi minn g'ajnejja. Stajt nag'mel dak li qabel kien impossibbli
g'alija!” Din ix-xhieda kienu jag'tuha
l-img'ammda kollha. Daqshekk kien kbir
il-mument tal-Mag'mudija!

Fil-kas tag'na l-Misteru hu iktar
kumplikat. A'na nir ievu l-Mag'mudija
ta’ trabi bil-kundizzjoni li l-!enituri u l-parrini (jekk ji!ri dan!) jg'inuna
biex nimmaturaw fiha. G'alhekk, hawn
m’hawnx kummiedji! Tarbija, Mag'mudija
ta’ tarbija tir ievi. L-effika ja
tas-sagrament hu l-istess, imma ta't forma ta’ “|errieg'a” li tin|era fina u
li, jekk tissaqqa u tkun ikkurata, tikber f’si!ra biex a'na wkoll, bil-mod
il-mod, naslu g'all-istess esperjenza li kellu San
iprijanu. Kollox bi Grazzja bla ma jist'oqqilna.

L-Ewwel Qari

Fuq il-Kalvarju u fil-qabar tieg'u, Kristu g'ex
il-Mag'mudija. G'alhekk, kull dixxiplu
li jrid jimxi wara l-Img'allem, irid jg'addi mill-istess esperjenza, mhux b’mod
fi|iku, imma b’mod spiritwali u bl-istess qawwa. It-tbatija 'adha fuqu Kristu biex a'na ma
nbatux; il-mewt da'al g'aliha Kristu biex a'na nifrankawha; id-dejn 'allsu
kollu Kristu mhux a'na.

Meta Pietru xandar l-A'bar it-Tajba f’Jum
il-Pentekoste`, bla tlaqliq huwa wriehom il-qag'da terribli li kienu fiha
min'abba l-bniedem il-qadim tag'hom li kellu jmut. Il-Lhud kellhom 'afna “reli!jo|ita`”, imma

din ftit li xejn kienet issarraf f’bidla fil-bniedem. Huma waslu biex fil-'e!!a reli!ju|a tag'hom
qatlu l-Messija li kienu ilhom jistennew!
Il-bniedem il-qadim ma toqtlux ir-“reli!jo|ita`”, imma l-esperjenza
tal-G'id ta’ Kristu li hi l-Mag'mudija.
G'alhekk, bniedem jista’ jkun “reli!ju|” kemm trid, imma mhux bil-fors
li jkun Nisrani! In-Nisrani huwa dak li
miet u twieled mill-!did... kliem tqil li jie'u sens biss meta wie'ed i!arrbu,
jkollu esperjenza tieg'u.

Il-Lhud li semg'u lil Pietru dak in-nhar emmnu
li kienu f’qag'da prekarja g'all-a''ar.
Huma kien 'atja tal-qtil ta’ Alla!
Bi|a’ enormi waqa’ fuqhom!
G'ajtu: “L-a'wa, x’g'andna nag'mlu a'na?” (v. 37).
Ir-risposta pronta ta’ Pietru kienet li kien indispensabbli li huma
jie'du l-Mag'mudija fl-Isem ta’ esù. La
issa kien nidmu u ndunaw x’wa'x ta’ g'emil kienu 'atja tieg'u, huma kellhom
imutu u jitwieldu mill-!did. Kellhom
jinag'taw natura !dida.

Dan kollu jista’ jse'' fina, jekk Alla
jrid.   aladarba l-Mulej fassal li a'na
ninag'taw il-Mag'mudija ta’ trabi, dan ma sarx b’kumbinazzjoni, anke jekk
mo''na hekk se jg'idilna. Alla ma jg'idx
'a!a u jag'mel o'ra. La g'ammidna, Hu
jrid jag'mel minna Nsara adulti. Hu beda
l-pro ess meta ma stajna nifhmu xejn. Hu
jkomplih jekk jimpurtana a'na!

Qari mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli.   2, 14a.
36-41

Nhar G'id il-&amsin : Pietru, flimkien mal-&dax, qam u qal lil-Lhud
b'le'en g'oli: 'a jkun jaf fi|-|gur il-poplu kollu ta' I|rael
li lil dan esù, li intom sallabtuh, Alla g'amlu Mulej u Messija."

Dan
il-kliem li semg'u laqtilhom qalbhom, u qalu lil Pietru u lill-appostli
l-o'ra: "L-a'wa, x'g'andna nag'mlu a'na?" U Pietru we!ibhom:
"Indmu, u jitg'ammed kull wie'ed minnkom fl-isem ta' esù Kristu
g'all-ma'fra ta' dnubietkom; u intom tir ievu d-don ta' l-Ispirtu s-Santu. G'ax
il-weg'da qieg'da g'alikom u g'al uliedkom u g'al dawk kollha li huma
fil-bog'od, dawk kollha li l-Mulej Alla tag'na sejj'ilhom." U b''afna
kliem ie'or tahom xhieda u wissiehom billi qalilhom: "Salvaw lilkom
infuskom minn dan in-nisel 'a|in." G'alhekk dawk li laqg'u kliemu tg'ammdu

u dak in-nhar ing'aqdu mad-dixxipli madwar tlitt elef ru'.

Salm Responsorjali

Fil-Mag'mudija
hemm imfisser bit-tixbihat u s-sinjali tag'ha, il-vja!! li n-Nisrani jrid
jag'mel biex jimxi minn qag'da ta’ kundanna g'all-mewt u qag'da ta’ dnub
g'all-fer' bla tmiem li jsir 'a!a wa'da ma’ Dak li reba' kull tip ta’
mewt. Vja!! mill-mewt g'all-&ajja;
mid-dlam g'ad-dawl; mil-luttu g'all-festa; mit-t'assib u l-inkwiet g'all-kapa ita
li tkun tista’ timxi fuq l-ilmijiet.
X’qed nitilfu! G'andna b|onn
'afna kateke|i fuq il-Mag'mudija. Hemm
'afna sinjali u g'e!ubijiet li ma nafux bihom, ma nifhmuhomx. Il-Mag'mudija, li hi l-ikbar sagrament g'ax
ming'ajrha ma je|istux is-sagramenti l-o'ra, ekkinniha fl-importanza g'al xi
'a!a so jali, kwa|i. Nag'mluha fi knisja
vojta, wara xi quddiesa; u jekk ikun hemm xi kappillan kura!!u| li jfettilu
jg'aqqadha mal-quddiesa, irid ilesti ru'u g'at-tgergir.

Dan il-vja!! ta’ bidla u konver|joni li huwa
mfisser minn dak li jsir fil-Mag'mudija, a'na nag'mluh billi nimxu wara Kristu
li hu r-Rag'aj il-Kbir tag'na. Huwa Hu
li fet'ilna t-triq g'ax a'na ma konniex nafu liema hi. Salm 23 huwa Salm famu| li jafu kul'add u li
jitkellem fuq il-Mulej b'ala r-Rag'aj it-Tajjeb li jissogra 'ajtu fuq kull
wie'ed minna. Kemm minnha nibqg'u
indifferenti u s-sogru tieg'u ma jiswa g'al xejn! Imsieken a'na! Hu veru li kultant Hu jg'addina minn widien
mudlama, imma minn dawn jg'addu wkoll il-pagani u kull min jg'ammar f’din
id-dinja, le? In-Nisrani hu
differenti. Hu jaf wara min miexi, u
jafda fiH. Jaf li minn !ol-wied se
jtellg'u ’il fuq, fuq l-og'la muntanja, biex minn hemm jara s-sbu'ija tal-&ajja
g'al dejjem mifruxa quddiemu.

Ritornell: Hallelujah, Hallelujah, Hallelujah.

Salm 23

Il-Mulej
hu r-rag'aj tieg'i,

xejn ma jonqosni;

f'merg'at kollha 'dura jqeg'edni.

&dejn l-ilma, fejn nistrie', je'odni;

hemm hu jrejjaqni.

Imexxini fit-triq tas-sewwa

min'abba l-isem tieg'u.

Mqar jekk nimxi f'wied mudlam,

ma nib|ax mill-'sara, g'ax inti mieg'i.

Il-'atar tieg'ek u l-g'aslu! tieg'ek,

huma jwennsuni.

Int
t'ejji mejda g'alija

quddiem l-g'edewwa tieg'i.

Bi|-|ejt tidlikli rasi,

u l-kal i tieg'i tfawwarli.

Mieg'i, iva, jimxu t-tjieba u l-'niena

il-jiem kollha ta' 'ajti.

U ng'ammar f'dar il-Mulej

sakemm indum 'aj!

It-Tieni Qari

Dawk li jitwieldu mill-!did
mill-ilma tal-Mag'mudija, jew fil-kas tag'na, bil-maturazzjoni tal-Mag'mudija
tag'hom, dan ma jfissirx li huma se jkunu me'lusin mill-provi tal-'ajja li huma
skont in-natura ta’ din id-dinja li hi mmarkata li tmut. In-Nisrani jkollu t-trouble u l-problemi
b'all-pagan... b’differenza wa'da: hu jaf lejn xhiex hu miexi u g'alhekk g'andu
t-tbatija tieg'u imdawla. Min jemmen li
l-&ajja mhi xejn 'lief sensiela ta’ G'id, wie'ed wara l-ie'or, allura dan
jistabar fil-Mulej. L-G'id hu da'la
fil-kri|i, fid-dieqa, fl-a'bar 'a|ina, fil-mard, fl-inkwiet... imma
stenna! I|ernaq il-Qawmien! {gur!
Kollox hu mmarkat mill-G'id ta’ Kristu.
Dan hu l-fara! tan-Nisrani. Minn
dan, il-pagan m’g'andu xejn.

Kristu da'al fil-G'id tieg'U
g'ax kien jaf min kien qed imexxilu &ajtu. Kien jaf li l-Missier ma kienx se
jabbandunah, qatt u qatt. G'alhekk li
Pietru jg'id li Hu ma pattiex, ma ddefendiex ru'u, ma 'arabx, g'ax kien jaf
lejn xhiex kien miexi. Din hi l-Fidi
tag'na. Tassew jiswa li wie'ed ikollu
l-Fidi! Min g'andu l-Fidi, l-!rie'i
tieg'u tfejqu bil-!rie'i ta’ Kristu.
Ilkoll g'addejna mill-esperjenza li pruvajna nibnu a'na 'ajjitna u
fittixna s-sens u l-fer' fejn dehrilna a'na.
Kemm !ejna ddi|appuntati u frustrati.
Konna b'al nag'a! mitlufa, imma r-Rag'aj tag'na qed jistenna, jistenna,
jistenna, biex a'na ner!g'u lura g'andu b’qalbna kollha. Ma jisfurzax, g'ax l-Im'abba ma tisforza lil
'add, imma l-Im'abba tibki jekk tkun issugrat g'alxejn.

Qari
mill-Ewwel Ittra ta’ San Pietru Appostlu
2, 20b-25

G'e|ie|: Jekk tag'mlu t-tajjeb u ssofru t-tbatija bis-sabar, din tkun
grazzja quddiem Alla. G'al dan intom kontu msejj'a g'ax Kristu wkoll
bata g'alikom u 'allielkom e|empju biex timxu fuq il-passi tieg'u. Hu li ma kien g'amel ebda dnub, meta g'ajjruh ma we!ibx bit-tag'jir; meta bata
ma heddidx imma 'alla f'idejn l-Im'allef !ust.

Hu tg'abba bi dnubietna sa fuq
is-salib, biex a'na mmutu g'ad-dnubiet u ng'ixu g'all-!ustizzja. Bil-!rie'i

tieg'u intom fiqtu. Intom kontu b'al nag'a! mitlufa, imma issa
r!ajtu lura g'and ir-Rag'aj u l-G'assies ta' ru'kom.

Evan!elju

 esù mhux biss huwa r-Rag'aj tag'na, imma huwa wkoll il-Bieb
tan-nag'a!. BiH u biH biss nistg'u
nid'lu fil-maqjel qaddis, is-Saltna ta’ Alla.
Nid'lu biH ji!ifieri nid'lu permezz tal-Mag'mudija f’Ismu u f’isem
l-G'id li hu g'ex b’risq tag'na lkoll.
Dawk li !ew qabel Kristu, qalb il-!nus kollha tal-art, taw tama
lill-bniedem, imma ma kienx ta’ min jorbot fuqhom. Huma r-reli!jonijiet kollha li 'olom bihom
il-bniedem, xi w'ud anke waslu lill-bniedem li jkun jag'mel is-sewwa jekk
joffri b’sagrifi ju lil uliedu biex jog'!bu lill-allat! Sa hemm kapa i jasal il-bniedem fit-thewdin
tieg'u, u fil-!iri wara l-bnedmin-idoli.
Hu jg'id: “Dawk kollha li !ew sa issa qabli huma 'allelin u briganti. I|da n-nag'a! lilhom ma semg'uhomx.” (v. 8).

Il-bniedem minn dejjem kien reli!ju|, i|da mad-dehra ta’ Kristu Hu sar
l-uniku li seta’ jissodisfa u jxebba’ l-'erqat tieg'u g'as-salvazzjoni
mill-mewt. Kristu jg'id li jekk hemm
ir-Rag'aj it-Tajjeb, hemm ukoll 'afna u 'afna 'allelin li jisrqu 'afna min-nag'a! li kienu mmarkati g'al-maqjel ta’ Alla.
G'alhekk l-an!li fis-sema jibku kull meta
jintilef Pjan ta’ Alla fuq xi bniedem.
&arsu madwarkom u araw jekk l-g'ajat u r-reklamar ta’ dawn il-'allelin
humiex jitfu l-le'en kejken tal-Im'abba !ewwa fina.

Versett: Hallelujah,
Hallelujah. Jiena r-rag'aj it-tajjeb,
ig'id il-Mulej; jiena nag'raf in-nag'a! tieg'i, u n-nag'a! tieg'i jg'arfu
lili. Hallelujah.

Qari mill-Evan!elju ta’ San wann.
10, 1-10

F’dak i|-|mien : esù qal :
"Tassew tassew ng'idilkom, min ma jid'olx fil-maqjel tan-nag'a! mill-bieb
imma jaqbe| !ewwa minn na'a o'ra, dak hu 'alliel u brigant. Imma min jid'ol mill-bieb hu r-rag'aj
 tan-nag'a!. Min ikun mal-bieb lilu
jifta', in-nag'a! minn le'nu jisimg'u, u hu jsejja' in-nag'a! tieg'u wa'da
wa'da b'isimhom u jo'ro!hom barra. U

meta jo'ro! in-nag'a! tieg'u, huwa jmur quddiemhom u n-nag'a! jimxu warajh,
g'ax jisimg'u le'nu. Imma wara wie'ed
barrani ma jimxux, anzi ja'arbu minnu, g'ax le'en barrani ma jafuhx." Din il-parabbola qalilhom esù, i|da huma ma fehmux x'ried jg'idilhom biha.

G'alhekk esù ra!a' qalilhom: "Tassew
tassew ng'idilkom li l-bieb tan-nag'a! huwa jien. Dawk kollha li !ew sa issa qabli huma
'allelin u briganti. I|da n-nag'a! lilhom ma semg'uhomx. Jiena hu l-bieb; jekk xi 'add jid'ol !ewwa
permezz tieg'i jsalva, u jid'ol u jo'ro! u jsib fejn jirg'a.   Il-'alliel ma jid'olx jekk mhux
biex jisraq u joqtol u jeqred. Jiena !ejt biex ikollkom il-'ajja, u 'ajja
bil-kotra.